

Rokalio VELIĀVA

LIEČUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS ROKIŠKIO RAJONO KOMITETO IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Nr. 102 (1843)

1959 m. gruodžio mėn. 23 d., trečiadienis

Kaina 15 kap.

Visų šalių proletarai, vienykitės!

I ŠVIESIA KOMUNIZMO RYTDIENA

K UKLUS išrašas kalendoriuje — prieš 41 metus Rokiškio darbo žmonės paėmė valdžią į savo rankas.

Štandien, kada vėl mintimis perbėgi šį, palyginti, neilgą istorijos laikotarpį, suprant, koki didelį kovų ir pergalų kelią nėjo mūsų rajono darbo žmonės, kurdamai socialistinio gyvenimo rytojų.

...Automašina daro staigū posūki ir prieš akis atsiveria Juodupė. Rodos, dar taip neseniai čia stovėjo keletas kur-ne-kur išsimetėlių nedidelį namelių, o už keletos kilometrų, Sodeliuose, rūko kaminai fabrikėlio, kuri buržuažinė Lietuvos vadeivoss ne tekstilės kombinatu vaidino. Fabrikėlis sudegė. Visokiausiu sudaužytu išnaudotojiškų klasų likučiai šaukė: «Fabrikas palaidotas! Komunistai niekuomet jo nepriekels!»

Daug, labai daug kur mūsų priėšais nesupratė komunistų jėgas. Ranka, nubloškusi nuo saivo sprando išnaudotoja, pakilo naujiems, nematytiems darbams. Fabrikas pakilo iš griuvėsių. Pakilo savo milžiniškais cechais, šimtais staklių, naujais tėvyniniiais įrengimais. Išauga darbininkų gyvenvietė.

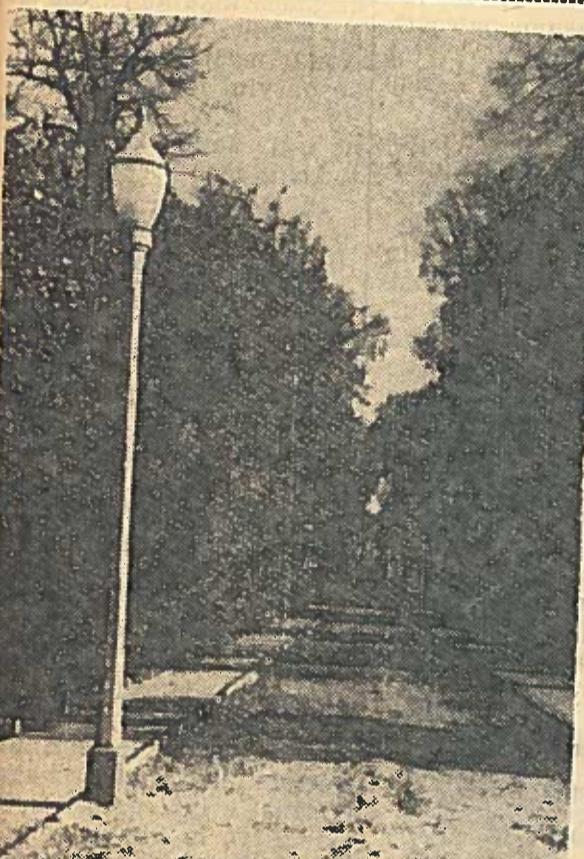
Prieš akis — 1953 metų rajonui kolūkių ir tarybinių ūkių žemės ūkio produktų gamybos žinios. 1—2 cent mėsos, 10 cent piešinio 100 ha žemės naudmenų. Tokie buvo skaičiai. Tuo laiku mūsų Tėvynės sostinėje Maskvoje vyko istorinis partijos Centro Komiteto rūgšėjo Plenumas, nuzmėjės konkrečiai didžiųjų darbų žemės ūkyje programą. Rajono žemdirbiai karštai atsiliepė į partijos žodį. Sunkumų buvo daug, bet komunistai jų nebijo. Kasmet didėjo mėsos, piešinio gamyba, kito laukų deriliungumas. Tačiau rajonas dar vis atsiliko, dar silpnai buvo išnaudojami rezervai, trūko organizuotumo, mobilizuojančios visos partinės organizacijos rankos.

KADA šalyje nuskambėjo partijos XXI suvažiavimas savo nutarimuose nubrėžė didingą komunizmo statybos programą, rajono darbo žmonės į tai atsakė: «Septynmetis — per penkeilius metus!»

Ir štai pirmieji didžiųjų darbų metai baigiasi. Paimi į rankas rajono kolūkių ir tarybinių ūkių gyvulininkystės produkto gamybos buletenį ir skaitai — 200 cent piešinio, 40 cent mėsos 100 ha žemės naudmenų. Tokių kolūkių jau ne vienas. Po šiatis skaičiaus slypi mūsų žemdirbių, visų rajono darbo žmonių pastangos, jų nepalažiamas ryžtas žengti partijos nurodytu keliu.

Dar didesni darbai, platesni užmojai ateina su antraisiais septynmečio metais. Malonu buvo klausyti daugelio mūsų kolūkių pirminkų, tarybinių ūkių vadovų pasisakymų iš neseniai ivykusio partijos rajono komiteto VI plenumo tribūnos.

— Garbingai įvykdysime septynmečio užduotis, — pareiškė jie. MASKVOJE pradėjo darbą Tarybų Sajungos Komunistų partijos Centro Komiteto Plenumas. Rokiškio darbo žmonės, minėdami 41-sias Tarybų valdžios paskelbimo rajone metines, visomis savo mintimis šaliai sostinėje. Komunizmo aušra dar ryškiai nušviečia mūsų ateities kelius, ryškėjančius kiekvieno darbo žmogaus prote ir širdyje.

Spalio alėja

Rytas. Rūkas.

Aidi varpas ilgai.

Verias dvaro vartai iš lėto.

Keturi juodberliai žirgai

Grafų neša karietoj.

Veldas — kaip žeme.

Akys vengia žmonių.

Rokiškiečiai netraukia kepurų.

— Vykim, draugai, grafus po velnių!

Aidi alejoj,

Gaudžia prie marų.

Darbininkai, artojai ir kalviai,

„Auroros“ prižadinti salvių,

Praejo

Alėja

Ir vėliavą neše raudoną,

Pripildytą rytmecio vejo.

Taip mūs mieste gimtajam Užime Spalio alėja.

Petras MILAKNIS

Pirmujų septynmečio metų planas įvykdytas

Šauniais darbo laimėjimais TSKP CK gruodžio Plenumą sutinka respublikos Vyriausiosios grūdų produktų valdybos įmonių kolektyvai. Pirma laiko įvykdytas metinis miltų ir kombinuotų pašarų gamybos planas. Taip pat įvykdytas planas pagal asortimentą.

Iki metų pabaigos valdybos įmonių kolektyvai viršum plano pagamins 15 tūkstančių tonų miltų ir 10 tūkstančių tonų kombinuotų pašarų.

(ELTA)

RAJONO DARBO ŽMONIŲ DOVANOS

Tokių augimo tempų jie nežinojo

Šių metų pradžioje Marytės Melnikaitės vardo kolūkio žmonės įsipareigojo iš kiekvienos karvės primelžti po 2150 kg piešinio, o 100 ha naudmenų pagaminti 216 cnt. Norėdami įnešti kuo didesnį indėlį į pirmuoju septynmečio metus, kolūkiečiai pavasario pabaigoje parodė gražią iniciatyvą — kovoti, kad šie įsipareigojimai būtų žymiai viršyti.

Šiam tikslui kolūkio valdyba, jos pirminkas dr. Grockis, fermos darbuotojai, ypač karvių melžėjosi, negailėjo nei jėgų, nei pastangų. Ypač sažiningai padirbėjo A. Minkevičiūtė, primel-

žusi iš kiekvienos jai priskirtos karvės po 2.600 kg piešinio, E. Lašaitė ir kitos melžėjos.

Ir štai jau per 11 mėnesių kolūkis metų pradžioje prisiūtus įsipareigojimus piešinio gamyboje įvykdė 105,2 proc. 100 ha naudmenų per tą patį laikotarpį pagaminta 227,2 cnt piešinio (1958 m. — 140 cnt), o 18 karvės primelžta 2300 kg, t. y. beveik 700 kg daugiau negu praėjusiais metais. Iki metų pabaigos rezultatai dar labiau padidės. Tokių piešinio gamybos augimo tempų dar nežinojo šio kolūkio istorija.

V. Rimaitis

48 tūkstančiai metrų audinių virš plano

«Nemuno» fabriko virš plano, — teigia daugianacionalinio kolektivo žmonės arėtiant TSKP Centro Komiteto Plenumui

davė žodį iki gruodžio 20 dienos įvykdysti 100 proc. pirmųjų septynmečio metų socialistinius įsipareigojimus. Kad duotas žodis būtų ištiesėtas, nemuniečiai negailėjo jėgų, dirbo kaip viena šeima. Ir štai akiavaidžių rezultatai: metinis gaminamos produkcijos planas įvykdė 100 proc. iki gruodžio 16 dienos. Dabar fabrikas gamina viršplaninę produkciją.

— Iki metų pabaigos valstybei duosime apie 48 tūkstančius metrų audinių

G. Žindulio. — 126,2 proc.

Dar geresnius laimėjimus pasiekė atskiri šių brigadų žmonės. Taurintojai P. Žeižys metinę užduotį įvykdė 165,6 proc., P. Griškėnas — 156,1 proc., audėjos S. Vinžianovienė — 151,4 proc., P. Lobinaitė — 124,7 proc., verpėjos V. Lingytė — 120,9 proc., O. Bielovienė — 115,9 proc.

Daug nuveikė ir išradėjai-racionalizatoriai, kurie per šiuos metus pateikė 51 rationalizatorių pasiūlymą. Iš juų įdiegta 1 gamybą 42 pasiūlymai, kurie duoda fabrikui 184 tūkstančius rub. metinės ekonominės.

K. Jakštės

Įtempto darbo dienos

NESENIAI Rokiškio kultūros namų saviveikliniai, gržę iš Kupiškio po dviejų dienų trukuros meno saviveiklos zoninės apžiūros, nudziugino rokiškiečius. Jie iškovoja keturių plempos vietas ir kartu teles dalyvauti respublikinėje apžiūroje Vilniuje.

Saviveiklininkai šiai laimėjimai nepatenkinė.

— Reikės padirbėti kiekvieną miesto dienelę, — kreipėsi į choristus vadovas D. Labanauskaitė.

Neprileštaravo nė vienas. Vos pasibaigus choro repeticijoms, į kultūros namų salę sueina kanklininkės, renkasi kaimo kapela, agitmeninė brigada. Meno saviveiklos vadovai D. Labanauskaitė, A. Gradeckas, J. Karoliūnas dirba iki vėlyvos nakties.

Štandien mūsų šaunioji saviveikliniai koncertuoja kultūros namuose įvyketančiame minėjime, o ateinantį šeštadienį vyksta į Vilnių, respublikinė meno saviveiklos apžiūrą.

DEPUTATŲ ŽINIAI

Rajono DŽDT vykdomasis komitetas praneša, kad 1959 m. gruodžio 28 d. 11 val. Rokiškio kultūros namų patalpose šaukima Rokiškio rajono Darbo žmonių deputatų tarybos penktoji sesija (VI šaukimo).

Sesija svarstyti šiuos klausimus:

1. Rajono vėlinių biudžeto tvirtinimas 1960 metams,

2. Dėl pasiruošimo respublikinėjai jubiliejinėi Dainų šventei.

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsakas

Dėl TSRS Aukščiausiosios Tarybos sušaukimo

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas nutaria:

TSRS penkojo šaukimo Aukščiausiosios Tarybos ketvirtąjai sesijai sušaukti 1960 metų sausio 14 dieną Maskvoje.

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas

K. VOROŠILOVAS

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Sekretorius

M. GEORGADZE

Visi — i kovą už laukų derlingumą!

GAUSŲ DERLIŲ LEMIA GERA SÉKLA

Kova už laukų derlingumo pakėlimą, — tai visų žemdirbių kova už gyvulininkystės produktų gamybos didinimą, už dar didesni socialistinio žemės ūkio suklestėjimą.

Rokiškio tarybinio ūkio kolektyvas imasi visų priemonių laukų derlingumui pakelti. Jei partija kelia uždavinį — artimiausiais metais pavyti ir pralenkti Jungtines Amerikos Valstijas mėsos, pleno, sviesto gamyboje vidutiniškai vienam gyventojui, reikia visų pirmā turėti tvirtą pašarų bazę, kad būtų galima sekmingai spręsti gyvulininkystės produktų gamybos augimą.

Šiandien tvirtą pašarų bazę mes suprantame ne tik

Profsažunginėse organizacijose

ATASKAITA TECHNIKUME

Salu žemės ūkio technikume įvyko moksleivių profsažungos ataskaitinis-rinkiniinis susirinkimas. Ataskaitas padare technikumo profsažungos komitetopirmininkas Kurkulis ir revizijos komisijos pirmininkas Miškinis.

Per atskaitinį lalkotarpį profsažungos komitetas rūpinosi moksleivių kultūriniu bei būtiniu gyvenimu. Nemažai mokslo pirmūnų gavo kelialapius į kurortus. Šokių ratelis buvo aprūpintas naujaus tautiniais drabužiais. Idomiai praėjo festivalis. Buvo palaikoma draugystė su broliaškos Latvijos TSR Bebrinės žemės ūkio technikumo moksleiviams. Technikumo moksleiviams darė ekskursijas.

Tačiau buvo iškelta ir elė trūkumų. Kalbėjė Malinuskaus ir Matuzas kritikavo, kad dar nepatenkinamai dirba technikumo valgykla.

Po to buvo išrinktas naujas technikumo profsažungos komitetas ir revizinė komisija.

A. Trečiokas

Agr. V. Zadorožnas
Rokiškio tarybinio ūkio direktorius

gausiu stambių ir sultingų pašarų kiekio sukauptumu, bet ir aukštū grūdinė kultūrų derlingumu, leidžiančiu apsirūpinti reikiamu koncentratų kiekiu. Rokiškio tarybiniam ūkyje, greta tokų svarbių priemonių, kaip nusausinimo darbai, laukų valymas nuo akmenų, didelis démesys skirtamas dirvų trēšimui organinėmis ir mineralinėmis trąšomis ir sėklų parinkimui. Ypač didelę svarbą turi pastarasis klausimas, nes nepritaikius sėklas dažnai ir gerau patreštoje dirvoje aukšto derliaus nelauk. Dar prieš keletą metų tokia grūdinė kultūra kaip miežių tarybiniam ūkyje aukštū derlių neduodavo. Pagrindinė priežastis buvo ta, kad pas mus daugumoje lengvos, smėlingos dirvos. 1958 metais Dargių skyriuje, kur taip pat lengva žemė, pasėjome «Benekainių» veislės miežius. Derlius užderėjo geras. Vidutiniškai veislės produktų gamybą.

taro. Šis metais miežių pasėlių plotus dar padidiname. Kituose skyriuose, kur dirvos yra sunkesnės, séjome «Auksiniai II» veislės miežius, kurie taip pat dava aukštus derlius.

Žemės ūkio specialistai ne visuomet teisingai žiūri į avižas. Dažnai galvojama, jog ši kultūra auga ir blogesnėje žemėje, nereikalauja gausaus patrešimo. Augti, žinoma, ji auga, bet kokie derliai? Tarybiniam ūkyje dėka gero dirvų patrešimo ir tinkamos veislės sėklų jau kelinti metalai iš eilės gaunamas gausus avižų derlius. Šis metais 20 ha plotą apsėjome «Flammenengold» veislės sėklą. Prikulėme net 51,2 tonos grūdų. Vadinas, vidutinis avižų derlius siekia daugiau kaip po 25 cnt iš hektaro.

Ateinančias, antraisiais septynmečio metais Rokiškio tarybinis ūkis dės visas pastangas toliau kelti laukų derlingumą, sukaupti tvirtą pašarų bazę, o tuo pačiu didinti gyvulininkystės produktų gamybą.

Nedelstli kompostavimo

Južintų tarybinis ūkis susikūrė ši pavasarį, — paskoja tarybinio ūkio agromas drg. Bertašius. Todėl ir gyvulių, o tuo pačiu ir mėslo turim ne per daugiausia. Mūsų apskaičiavimu, iki pavasario mėslo sukaupsime apie 2.800 tonų.

Toks organinių trąšų kiekis, aišku, yra mažas tarybinio ūkio laukams patrešti.

Turime pagaminę virš 4.000 tonų durpių, — dar pridūrė drg. Bertašius.

Deja, beveik visos durpės dar tebestovi pelkynuose, sustumtos į krūvas, apsnigtos, užmirštos. Ko, draugai južintiečiai, nepradestate gaminti durpių-mėslo komposto? Juk ši kompostą užplanuota panaudoti kukurūzų, bulvių, pašarinių runkelių ir kitų kultūrų pasėliams. Galima durpių pagaminti ir daugiau, nes jų yra kiekvienam skyriuje. Durpių pervežimui ūkis turi reikiama techniką, 8 specialias roges. Todėl, norint žymiai padidinti laukų derlingumą antraisiais septynmečio metais, reikia nedelsiant imtis durpių-mėslo kompostavimo.

J. Vyliudas

VIENO NAMO ISTORIJA

«O žinokite, kurį žvérių kailius apsiengimui naudojame, paveldime iš jų ir jų ligimą savo bet papročius. Jei vilko, tai plėšrūs, lapės — apgavikiškus, kiaunų ar sabalų — pasipūtimą, išdūdamas išsi — pyktį. Ar nuolankus avinėlis, kurluo pats Kris- tūs prisidengé, kuo nors yra prastesnis...» — skaitome XVII a. dokumentą, saugomą Rokiškio kraštotyros muziejuje.

Taip ellę šimtmecilių dviaskieji pamokslininkai nuodijo baudžiavine valstietiją, mokinami nuolankumo pries feodalus bel «išdevo malonę». Lenkijos karall. Deja, ne visada še moralinės vergovės pančiai pajėgė išlaikyti laudų nuolankumo bel vergiskumo dvasioje. Neskarant daugybės smulkesnių pasipriešinimų, 1830 bel 1863 metų sukilimai, o taip pat 1848 m. Prancūzijos buržuazinės — demokratinės revoliucijos atgarsiai Lietuvoje parodė, kad

liaudis nebenori vilkėti «avinėlio» kailiu, jog jis suprato, kad atelna laikas nustimeti baudžiavinių Jungran. Bet ten, kur nebepradėjo griaudinių valdų centrą. Nežilgo buvo pastatytas ir minėtas akmeninis pastatas su kolonada, kurio vakariname gale buvo išmūrytas rūsys. Gal vynu laikyt? Nel. Vyndai laikyt ižteko vlietos rūmų rūsiuose.

Šiame rūsy ponas rykštėmis ir lazdomis «mokė» ne-paklusnumą parodžiusius tarnus ir baudžiauninkus. Čia buvo įkalinami sukriti bandžiuseji valstiečiai. Tai nūrus baudžiauvos laikų paminklas, primenęs mums pavergtos laudies kančias.

Laikas, besvystantys kapitalistinių gamybiniai santykiai, augantis proletariatas ir revolucionės mintis buvo galingesni už rykštės ir požemius. 1905—1907 m. revoliucijos bangą neaplenkė ir Rokiškio feodalams pasidarė anksta kuniagalkščio Krošinskio pilalė

(jos gotinės sienos su bokšteliu)

Tikriname gyvuliu
ziemojimo eiga

Kiaulės po rėčiu

Įėjus į «Tarybų Lietuvos» kolūkio III brigados karių vidę, į akis krinta keistas valzdas: atrodo, kad visos karvės suklaupę ant kelių. Tačiau nieko panašaus. Karvės nesuklaupę, o nulinė iki kelių į srutas. Mat, tvarto niekas nekreikia, o mėslo iргi nelšeža.

Dar blogesnis valzdas šios brigados kiaulidėje. Čia taip pat kiaulės braido po srutas. Net ir maži paršeliai iki aušų purvini bei šlapiai. Kiaulės šerėja A. Mikalkevičienė iргi neturi kuo pakrekiti kiaulidės.

Dabar nors nešalta, — paaiškina Mikalkevičienė. — Bet jeigu jūs būtumėte matę, kas čia déjosi per šalčius: nespėdavau supilti jovalo į lovą — tuoju jis sušaldavo. Galėjo peršalti ir paršavėdės, ir paršai. Tik pažiūrėkit — ir dabar iš tvarto dangus matosi.

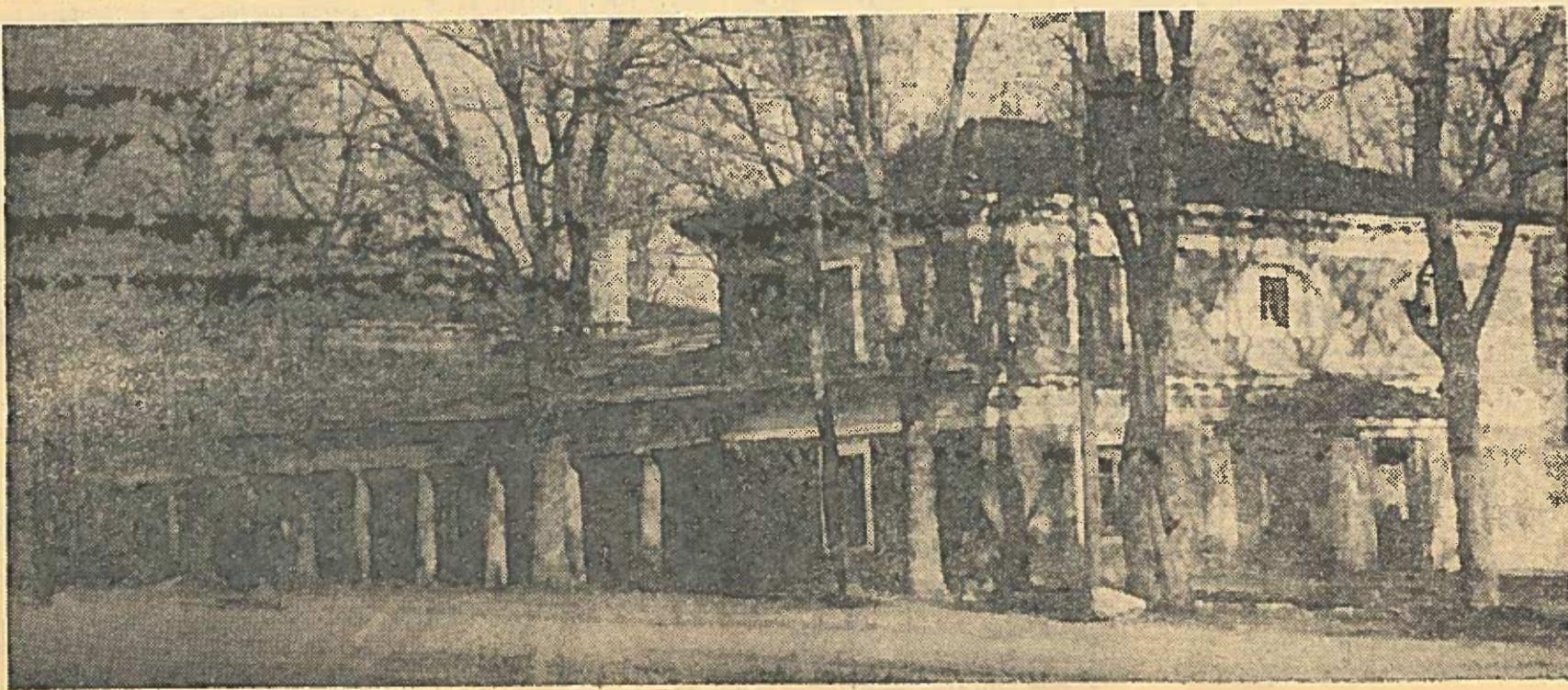
Zvilkterime į viršų: perlubas ir stoga lyg per rėtų šviečia dangus, naktį gallima skaičiuoti žvalgždes. Kiaulidėje temperatūra nedaug tesiskiria nuo lauko.

Tokia padėtis III brigados fermose nedaro garbės bri-gadininkui Deksnui, kolūkio pirmininkui bei zootechnikui. Dažnai krinta paršeliai, šaltame tvarte žymiai blogiai penisi bekona. Blogos darbo sąlygos ir fermos darbuotojams.

Minėtiems trūkumams pašaiinti brigadoje yra visos galimybės, trūksta tik šeimininko rūpestingumo.

V. Anupraitis

Ju, Rokiškio darbo žmonės, prisimi-nę tuos drąsus liaudies bandymus numesti carų uždėtą socialinę ir na-cionalinę priespaudą. Tačiau dar ellę metų teko arčiai kovoti, kol pagallau 1918 m., po sėkminges 1917 metų revoliucijos Rusijoje, Lietuvos darbo žmonės paskalė dekretą apie Tarybų valdžios paskelbimą Lietuvos. 1918 m. gru-džio 22 d. Rokiškio apskrities darbininkai, kumečiai, valstiečiai pa-éme valdžią į savo rankas. «Še-se pataipose 1918 m. dirbo Ro-kiškio apskrities revoliucinius ko-votojai: revolu-cionio komitetopirmininkas Edvardas Tirkis, Juozas Pagiryis ir kt. Is čia plaukė prie-mosios direktyvos, buvo svarstomi kovinai uždaviniai, ēdavo patarimo komečiai, valstiečiai ir susijaudinę spausdino Edvardui ranką. Ro-kiškio darbo žmonės, saugodami tų relik-mingų dienų atsiminimą, pastatai laiko relikštingų revolu-cinių įvykių paminklų ir pavedė Taryboms (Nukelta į 3 ps.)

yviliu
eiga

rēčiu

Lietuvos
ados kar-
ta keistas
kad visos
ant keliu.
aus. Kar-
o nulinde
Mat, tvar-
i, o mėšlo

aizdas šios
e. Čia taip
po srutas.
llal iki au-
pl. Kiau-
kalkevičie-
o pakreik-

nešalta.—
umėte ma-
er šalčius:

1 jovalo
sušaldavo.
paršave-
pažiūrė-
varto dan-

iršu: per
per rēti
aktų gali-
zvalgždes
atūra ne-
to lauko.
lbrigados
irbės bri-
ui, kolukic
technikei
sellai, Šal-
i bologai
logos dar
rmos dar

mams pa-
yra viso-
a tik šel-
ingumo.

upraitis

Plačiau elektrofikuoti žemės ūkį!

Šis septynmetis Lietuvos kaimui yra ištisos elektrofikuacijos septynmetis. Pigiai elektros energija, daugiausia iš valstybinė energetinių sistemų, gaus visi respublikos kolūkių, tarybiniai ūkiai ir kaimai. Elektros energijos vartojimas žemės ūkyje padidės daugiau kaip 10 kartų.

Iki šių metų pabaigos bus elektrofikuota daugiau kaip 600 kolūkių, arba 32 procentai viso jų skaičiaus, o taip pat daug tarybinės ūkijų, bandymų stočių, medelynų, pagalbinės ūkijų.

Tolesnio žemės ūkio elektrofikuavimo klausimus apsvarstė šlomis dienomis Vilniuje įvykusi respublikinė mokslinė-techninė konferencija. Ji priėmė rekomendacijas, kurios įgyvendinimais padės sparčiau elektrofikuoti kolūkius, plačiau taikyti elektros energiją žemės ūkio gamyboje, pagerinti jėgainių ir kalmo elektros tinklo eksplotaciją.

ATOMINIS LEDLAUŽIS „LENINAS“ RIKIUOTĖJE

Sėkmės užbaigus pirmojo pasaulyje atominio ledlaužio «Leninas» bandymus ir perdaus jį naudoti, Tarybų Sajungos Komunistų partijos Centro Komitetas ir TSRS Ministrų Taryba pasveikino mokslininkus, konstruktorius, inžinierius, technikus ir darbininkus, dalyvavusius statant atominį ledlaužį.

Ledlaužis perduotas jūryjui laivynui.

(Atkelia iš 2 psl.)

valstybės global. Tegul šis paminklas primena ne tik baudžiaus gadyne, bet ir didvyriškas naujies išstavadavimo kovas!

O dabar užliptime mediniai laiptai iš antrajų slė namo rytinio galo aukštą ir uželkime į kvadratinį kambarėlį. Vienas jo langas žiūri į žaliajā vejā, kitas — į rytinę parko dalį. Tylos mūro sienos dvelka drėgme. Bet nevisada čia buvo taip tylu. Atverskime istorijos lapus.

Lietuvos buržuazija, remianta Vakaru imperijos valstybių, jauna Tarybų Lietuvos valdžią paskandino kraujuje. Šimtai į latvė pakilusių žmonių, drąsų kovoju už Tarybų valdžią, krito nuo pulkininko Glovackio vadovaujama buržuaziniu — nacionaliniu gaujų rankos. Išdygo kapai Kriaunu šilely, Aleksandravėlės, Ragedilų laukose. Prasidėjo itariamų komunistinė veikla žmonių suimiėjimai. Rokiškio klebonijoje vyko areštuoju tardymai. Bet nėkas nepajėgė ataustinti darbo žmonių revoliucinę. Pačiais pirmaisiais buržuazijos užplūdimo metais Dačiūnų, Bucekių, Mataučynos, Kriaunu ir kitų kaimų žmonės būrėsi vėl į komunistines kuopėles. Rokiškio apskrityje jau 1919 metais nelegallai buvo planuama «Tlesia», «Jaunasis komunista» ir kita komunistinė spauda. Tas negalėjo negažinti buržuazijos. Prasidėjo dar didesnis darbininkų persekiojimas. 1923 m. pabaigoje buržuazinė vietos valdžia pastisekė išskinti kai kurias veikusias komunistines kuopėles ir buvo suimta 110 revolučinių veikėjų. Juos tardyti klebonijoje pastrode perdaug neatės. Geriausią vietą tam rado grafo Pšezdecko rumų pašonėje, tame pačiam ekméniniame pastate su kolonada. Šai tame kvadratiname antrojo aukštoto kambary prasidėjo egzekucijos. «Na ir ty-

Jei kas tik paklausia Onuškio septynmetės mokyklos mokytojų, kokią datą jie laiko reikšmingiausia mokyklos gyvenime, visuomet atsakymas vienas:

— *Tradicinis draugystės festivalis su Tarybų Latvijos Ritės septynmetės mokyklos mokytojais ir moksleiviais.*

... *Tai buvo prieš trejus metus, žiedais pasipuošiusiame ge- gužyje. Vaizdingos Onuškio apylinkės, ežerai apie Ilzenbergą patraukė latvų turistų dėmesį. Ne- maža grupė mo- kyojų ir moks- leivių iš Ritės*

septynmetės mo- kyklos apsilankė Onuškyje, susi- tiko su darbo draugais. Jau pa- tys pirmieji šilti žodžiai, drau- giški pokalbiai, kuklios prisimi- nimui skirtos dovanėlės suart- niu ſiuos du kolektyvus, uždegė ge- juose tvirtos draugystės ryšius.

— *O dabar kiekvieni metai, kai prie Ilzenbergo pirmuosius*

savo lapelius skleidžia senosios liepos ir ežery paviršiuje visu žalumu suspindžia pavasaris, mes susirenkame į draugystės šventę,

— *pasakoja mokyklos direktorė drg. Groblytė ir vyr. pionierių vadovė drg. Januškevičiūtė.*

Daug kas šiandien Dnuškio mokykloje primena draugystę su broliškosios Tarybų Latvijos mokytojais ir mokiniais: pionierių kambaryje stovintis radio ap-

mokytojų pasakojimų, jauti, jog pavasarį gimusi didžioji tarybių tautų draugystė su'elia šil- čiausius prisiminimus tams, kuriems pasakoja.

— Čia mūsų tradicinė suzi- tikimo vieta, — rodo į nuotrauką (apšioj kairėj) drg. Januškevičiūtė. — Visuomet šią gražią aikštę prie ežero mes papuo- šiame dideliu šūkiu:

TEGYVUOJA

TAUTŲ DRAU-

GYSTĘ!

LAI DZIVO

TAUTŲ DRAU-

DZIBAI!

— O šioje,

pasakoja toliau

mokytoja, — nu-

sifotografavome

visi Onuškio ir Ritės moky- lų mokytojai. (Nuotrauka apa- čioje).

... *Dažnai onuškiečius mokytojus aplanko laiškančios. Visi laiškai brangūs, laukiami, bet la- biausiai tie, kurie atkeliauja iš broliškos Latvijos. Ritės moky- los pionieriai rašo savo dra- gams Onuškyje, mokytojai — savo kolegom. Jau dabar jie aptaria patį svarbiausią klausimą — kaip dar išpūdingiau organizuoti ate- nantį draugystės festivalį. Nu- širdus pokalbis tarp Ritės se-ptynmetės mokyklos mokytojos Peiseniečių ir onuškičių Januš- kevičiūtės, pradėtas praėjusio festivalio metu, (nuotrauka vir- šuje) tėiasi.*

Žiema netruks prabėgti. Onuš- kio apylinkės pasipuoš pavasariu. Mokykla vėl ruošis savo di- džiajai šventei — draugystės šventei. Ir gal ne vienas min- tyse karto:

Ir Dauguvoj, ir Nemune — Daina ta pati valtyje. Draugystė mūsų amžina, Plati — kaip mūsų Baltija!

J. Valaitis

PAGERINTI LDAALR DARBA

Ivyko LDAALR ataskaitinė-rinkiminė rajono konferencija. Ataskaitinė pranešimą padarė draugijos rajono komiteto pirmininkas drg. Grigonis. Jis pažymėjo, kad per ataskaitinį laikotarpį LDAALR komitetas plačiau išvystė propagandinių-agitacinių, o taip pat mokomajų ir sportinių darbų gyventojo tarpe. Pirmintų organizacijų skaičius išsaugo iki 67, kurios jungia keletą tūkstančių narių. Neblogai dirbo pirmينės organizacijos Rokiškio žemės ūkio mašinų gamykloje, «Nemuno» fabrike, Edvardo Tičkaus vardo vidurinėje mokykloje ir kitose įmonėse, organizacijose, mokyklose. Planingai vyko darbas, reguliarai buvo pravedamos šaudymo varžybos, ruošiami motociklistų ir šofeilių teisėms įsigytų kursai «Nemuno» fabrike (pirmininkas drg. Žindulis), Edvardo Tičkaus vardo vidurinėje mokykloje (pirmininkas drg. Jakučionis). Nario mokesčio planas įvykdėtas 100 procentų.

Tačiau kai kurios organizacijos, pavyzdžiui, rajkoopasajungos, Rokiškio tarybinių ūkio, dirbo silpnai. Kai kurios pirminės organizacijos blogai aprūpintos materialine dalimi. Rajoninės komitetas dar silpnai vadovavo pirmenėms organizacijoms, nereguliarai buvo šaukiami komiteto posėdžiai.

Konferencijoje kalbėjo drg. drg. Gėgždas, Macijauskas, Kiauleikis, Pocevičius, Žindulis, Pleita, Ikašas ir kiti. Jie iškėlė visą eilę pasiūlymu organizacijos darbu pagerinti. Tuo tikslu konferencija priėmė atitinkamą nutarimą. Išrinktas naujas LDAALR rajono komitetas, jo prezidiumas. Draugijos rajono komiteto pirmininku išrinktas drg. Grigonis. Taip pat išrinkti delegatai į LDAALR respublikinę konferenciją.

J. Masiulis

550-OSIOMS ŽALGIRIO MŪŠIO METINĖMS

Ateinančiais metais Lie- tuvoje bus minimos 550- osios Žalgirio mūšio metinės. Stambesniuose respublikos miestuose numatyta organizuoti vakarus, populiarias mokslininkų paskaitas apie istorinės pergale bendro reikšmę. Viltiniuje įvyks šiam ivykiui skirta konferencija, bus surengta paroda, pasakojanti apie bendrą lietuvių ir slavų tautų kovą prieš kavalijuočius ir kryžiuočius.

Respublikos Mokslų akademijos istorijos institutas paruošė spaudai knygą «Lie- tuvių kovos prieš kryžiuočius», kurioje pirmą kartą pilniausiai duodama lietuvių tautos kovos prieš teutonų

AR JAU
UŽSISAKĘTE
rajono laikraštį

1960 metams?

Užsiprenumeruokite ligesniams laikui!

Po Spalio
VELIAVA

S. Daunys

Skaltytojas

tešia pokalbi

LENK MEDELI, KOL JAUNAS

Tarybinės mokyklos uždavinys yra auklėti, paruošti komunizmo statybai jaunajį žmogų, kuris galėtų gyventi ir dirbtai komunistinėje višuomenėje. Tam tikslui jau nuo pirmos klasės reikalinga pradėti diegti pirmuosius darbinius lgūdžius.

Sistemingas mokytojo darbas darbinio auklėjimo srityje duoda gerus rezultatus. Nors, kaip iš patirties žinoma, iš pradžių ne visi tėvai tam pritaria, tačiau tokie reiškiniai nėra dažni, jei palaipsniui nyksta. Bradesių mokykloje darbinis auklėjimas pradėtas jau prieš 6 metus. Nuo pirmų metų mokiniai buvo pratinami atlikti pačius paprasčiausius darbus: sutvarkyti mokyklos kiemą, sporto aikštę, sodinti gėles. Vėliau buvo pradėta atlikti ir sudėtingesnius darbus. Prie mokyklos

pasodinta medelių, užvelstas sodas, medelynai, o apie visą mokyklą gėlių—juostos. Rūpestingai buvo tvarkomos bandomas sklypas, inspektai. Tėvai savo vaikų darbu buvo labai patenkinti. Jie iš anksto būdavo supažindinami su darbinio auklėjimo reikšme. Kiekvieną rudenį buvo ruošiamos mokyklos derliaus Šventės, mokiniai apdovanojami dovanėlėmis.

Pamažu prie darbo pratimais mokiniai jį pamildavo ir dirbdavo niekieno neraginami. Jie noriai ėmési ir triuši auginimo, kurių šlaismetais užaugino virš šimto dviešimt.

Tvarkant mokyklos aplinką, sodinant gėles, sodą, ugdoma ne tik meilė darbu, teorinės žinios pagilinamos praktiškai, bet ugdomas ir estetinis jausmas. Pamileš darbą, tvarką, vaikas ir užauges neliks baltarankiu. Atliekant visuomenei naudingą darbą formuoja kolektyvišumas, darbštumas, iniciatyva, pasiryžimas, mokėjimas įveikti sunkumus, meilė Tėvynei.

«Lenk medeli, kol jaunas», — sako liaudies patarė. Ne baltarankiu, išlepeliu laukia tarybinė visuomenė iš mokyklos, o darbščių, turinčių tvirtus darbinius lgūdžius, pareigingų jaunuolių. O šito negalima bus pasiekti, jeigu iš mažens nebus vaikas įpratintas dirbtibet kokį darbą, jei nemokės paminti rankas bet kokio įrankio.

A. STRUMSKYS
mokytojas

KUR GAUTI BATERIJAS?

Kolūkiečiai S. Kišūnas ir A. Baraišis klausia redakciją, kur gauti baterijas radijo priimtuviui «Turist» ir ar reikia mokėti abonentinį mokesčių už aparata, jeigu laikinai jis nenaudojamas?

Abonentinį mokesčių už radijo aparatą mokėti reikia. Radijo aparatu «Turist» baterijas galima užsakyti per paštą iš «Sojuzposyltorgo», užpildžius specialų blanka ir apmokėjus jų kainą bei persiuntimo išlaidas. Rajoно prekybos organizacijos yra įpareigotos geriau aprūplinti baterijomis parduotuvės ir, reikia tikėtis, šis klausimas neužilgo bus geriau sprendžiamas.

AR REIKIA MOKINIUI BILIETO?

Mokinį tėvai A. Norkus, A. Kažukauskas ir P. Mažuolis klausia: «Ar turi autobuse išmokėti mokinius iš mokyklų ir iš mokyklos ir kiek kilometrų mokinys gali važiuoti?»

Taip, turi pavežti, pateikus mokinio bilietą, jeigu autobuse yra laisvu vietu. Kilometrų skaičius čia reiksmės neturi — tai priklauso nuo mokyklos ir mokinio gyvenamosios vietas atstumo.

LENGVADUONIŲ IŠMONĖ

«Aš ir mano draugai gauna daug laiškų, kuriuose kviečiama dalyvauti tarptautiniame žaidime, kuriame dalyvaujančių turi gauti didelę sumą pinigų, — rašo skaltytojas R. Kamarauskas iš Duokiškio. — Mums pasirodė, kad šis žaidimas — tai žmonių mulkinimas. Prašau atsakyti, kaip yra iš tiesų».

Tikra tiesa — tai tėra žmonių mulkinimas, tuščia lengvaduonių išmonė, verta tik pasmerkimo.

Skaltytojas

IŠLAIKYTINIU BŪTI NEGALIMA

Tu, Vytautai, tur būt, dar gerai atmeni, kai 1957 metais

„Naujosios sodybos“ kolūkio kolūklečių atviras laiškas

žmonėmis. Ar pateisina jų pasitikėjimą? Vaikš-

Vytautui DIDELIUI

tai iš kam-

po į kampą, nieko neveiki nei kolūkyje, nei namuose. O mokytų žmonių mums labai trūksta, ypač prie mašinų, kurių kolūkyje kasdien vis daugiau. Pažiūrek, kaip dirba tavo bendramžiai. Gerai pažiūsti Stasi Jurgelionį, Alfredą Slabą ir daugelių kitų kolūkio jaunų vyrų. Po 300 ir daugiau darbadienių jie turi. O tu?

Ziūrimė į tave ir galvojame: kaip tokioje darbščioje

šeimoje toks dykinėtojas atsirado. Skriaudi tėvus, kolūkį, o labiausia — save. Bet tu jaunas ir pasiryžimo tapti geru kolūklečių tau užteks.

—

Nejau nematai, kaip saži-

ningai ir dorai dirba tavo

seserys? Janina jau ketvirtus metus melžia kolūkio kar-

ves. Vien tik per 11 šiuo me-

tu mėnesių iš kiekvienos kar-

vės ji primelžė po 2015 kg

pieno. Šauni kolūkletėi Ge-

ru žodžiu kolūkio žmonės

mini antrąjį seserį — Genę.

Jau ne pirmus metus ji stro-

piai eina kolūkio laiškininkės

pareigas. Ir jeigu kolūklečių

visuomet laiku gauna spaudą, laiškus, jie dėkingi

Genel.

Tavo tėvai jau senyvo am-

žiaus. Juk jie tikėjos, kad

lisaugins vaikus dorais, sa-

žiningsais, darbą mylinčiais

Trumpai

«Socializmo keltu» kolūkio jaunas mechanizatorius Kirsukas Bonifacas yra pirmasis kolūkio savievelklininkas, o taip pat ir aktyviausias skaltytojas. Jis skaito daugelį laikraščių, o taip pat jau perskaite naujausias knygas: Bleliausko «Rožės žydų raudonai», Michalkovo «Ir vienas lauke karys», «Milicijos seržantas» ir daug kitų.

Z. Jurkevičiūtė

Lepūnėlis

Tokių lepūnelių, tévelių išlaikytinių, deja, pas-mus dar yra ne vienas.

Su pilnu mamos aptarnavimu

FILMAS „N. CHRUŠČIOVAS AMERIKOJE“ JUŽINTUOSE

Kino filmas „N. Chruščiovė Amerikoje“ Južintuose susilaukė nepaprasto susidomėjimo. Jis buvo demonstruojamas net per keletis seansus, nes visi žiūrovai negalėjo sutilti kultūros namų salėje. Šio filmo visiems žiūrovams paliko lažūréjo „Kibirkštis“, „Maregėn“, „Minkūn“ ir „Ža-

llosios salos“ kolūkių kolūklečiai. Južintų tarybinio ūkio darbininkai, Južintų ir Mičiūnų septynmetės mokylos moksleivai — viso virš 500 žmonių. Kino filmas

J. Burokas

Nenaikinkime eglucių

Nenaikinkime eglucių

Visose rajono mokyklose vyks ta itemptas darbas ruošiantis Naujių metų sutikimui; gaminių žaislai, karnavalinės kaukės, kartojamos dainos, eileraščiai. Laukia Naujių metų eglutės. Ir tie, kurie dar nelanką mokyklas. Ir visi jau pagalvoja, i kuri miškų ir kada reikės pastaukti, kad radus gražesnę eg-

luti.

Kiekvienais metais ir Aleksandravélės 7-metės mokyklos mokiniai su mokytoju eidavo į mišką, kirsavo gražią skarotą eglutę, statydavo klasėje, puošdavo ir šokdavo apie ją. O po kelių dienų sargas išvilkdavo ją į lauką, numesdavo už malkinės ir tuo baigdavosi eglutės gyvenimas. Taip baigiasi tūkstančių eglucių gyvenimas. O juk per 50 metų būtų puikū didelių eglilių!

Šiaisiai Aleksandravélės 7-metės mokyklos mokiniai nutarė nekirsti eglucių, o gaminantis jas patys. Darysime tokiu būdu. Iš vielos padarysime konusinės formos griaucius. Ant jų 30—35 cm atstumu vienas nuo kito pritvirtinsime lankus iš vielos. Sie lankai bus apipinti eglų šakomis, ant kurių ir bus kabinami žaislai ir žvakės. Pati eglutė bus pakabinta palubėje ir ilgos vielos pagalba iš kampo bus galima nuleisti arba pakelti į norimą aukštį.

Tokia eglutė nebus prastesnė už tikrą, o tikroji liks augti miške.

Jonas Poviliavičius
Aleksandravélės 7-metės mokyklos direktorius

Mūsų medžiagos pėdsakais

„Po Spalio vėliava“ Nr. 92 (1811) tilpusiame straipsnyje „Pagrindinių fondų perkainavimo darbi — rimčiausią dėmesi“ buvo paminėta Obelių miesto butų valdyba, kuri nepatenkinamai vykdė pagrindinių fondų perkainavimą. Nesonai Obelių miesto DŽDT vykdomasis komitetas redakcijai pranešė, kad mieste inventariacija — perkainavimas — dabar vykdomas.

Pillečiai, gyvenantieji miestuose ar miestu tipo gyvenvietėse ir turintieji autotransporto priemones bei gyvulius, privalo mokėti nustatyto dydžio rinkliavą.

Rokiškio rajono DŽDT vykdomasis komitetas prėmė sprendimą, kuriuo įvedė Rokiškio rajono miestuose ir gyvenvietėse sekantių dydžių transporto priemonių ir gyvulių laikytojams rinkliavą (2-oje grafoje — Rokiškio ir Obelių miestuose, 3-toje — Juodupės gyvenvietėje):

a) automobiliams ir motorinėms vartims nuo kiekvienos mokesčinės Jėgos	15 rub.	10 rub.
b) motociklams nuo kiekvienos mokesčinės Jėgos	7 rub.	5 rub.
c) arkliams (už vienetą)	150 rub.	100 rub.
d) stambliams raguočiams nuo 2 m. amžiaus (už vienetą)	30 rub.	20 rub.

Ryšium su tuo visi Rokiškio, Obelių miestuose ir Juodupės gyvenvietėje gyvenantieji pillečiai, turėjant sprendimės išvardintas autotransporto priemones ar gyvulius, nuo 1960 metų turės mokėti nustatyta rinkliavą.

Už stamblius raguočius rinkliava turi būti sumokama pilno metinio dydžio, nepriklausomai nuo to, kuriame mėnesyje jie bus igyti.

Už transporto priemones, o taip pat arklius, jeigu jie išsigyt antrame pusmytyje, rinkliava sumo-

statyta rinkliava (50 proc. dydžio) turi būti sumokēta per 2 dienas nuo jų išsiglimo.

Būtina, kad nustatyta rinkliava visų autotransporto ir gyvulių laikytojų būtų sumokama savalakiai, nes šios lešos eina vietinių tarybų išlaidoms dirbančiųjų gerovė finansuoti.

V. SABALIAUSKAS
Rajono finansų skyriaus valstybinių pajamų inspekcijos viršininkas

Redaktorius Z. LAPINSKAS

Gyventojų žiniai!

Nuo 1960 m. sausio 2 d. pradedami parduoti piniginės daiklinės loterijos bilietai, kurių laimėjimo tiražas jvyks 1960 m. kovo 13 d.

Rokiškio Centrinė taupomoji kasa

NAUJŲ METŲ SUTIKIMA
organizuojama Rokiškio RKS restoranas

Užsakymai staliukams priimami iš anksto.
Staliuko kaina (4 žmonėms) — 150 rb.

Rokiškio RKS restoranas